

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin

22.08 2024-cü il tarixli
328/3-2-5408/2024 nömrəli əmrinə
37 nömrəli əlavə

“Ağac nəqqəsi”
İxtisası üzrə
Təhsil Proqramı (Kurikulum)

MÜNDƏRİCAT

1. Terminlər, simvollar və ixtisarlar	3
2. Ümumi məlumat	4
3. Peşənin (ixtisasın) xüsusiyyəti və təsviri	5
4. Peşənin profili və tələb olunan sərəştə səviyyəsi	6
5. Proqramın kompetensiyaları (təlim nəticələri)	9
6. Tədris planı (modul strukturu)	11
7. Modul spesifikasiyası	13
8. Proqram kompetensiyaları və modullar (fənlər) əlaqə matrisi	27
9. Attestasiya və qiymətləndirmə.....	29
10. Tədrisə cəlb edilən pedaqoji heyətə qoyulan tələblər.....	32
11. Təvsiyə edilən dərslik, dərs vəsaiti və resursların siyahısı	33
12. Kurikulum hazırlanması prosesində iştirak edənlərin siyahısı	34

1. Terminlər, simvollar və ixtisarlər

BİLİK – təlim (öyrənmə) prosesi vasitəsilə informasiyanın mənimsənilməsinin nəticəsidir. Bilik fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı fakt, prinsip, nəzəriyyə və praktikanın əsasını təşkil edir.

BACARIQ – tapşırıqların yerinə yetirilməsi və problemlərin həll edilməsi üçün biliklərin tətbiqini və təcrübənin istifadəsini özündə birləşdirir. Bacarıq minimal vaxt və enerji (və ya hər ikisini) sərf etməklə, əvvəlcədən müəyyən edilmiş nəticələrin əldə olunmasına yönəldilmiş xüsusiyyətdir.

KOMPETENSIYA (SƏRİŞTƏ) – şəxsin müvafiq bilik, bacarıq və yanaşmadan istifadə edərək, fəaliyyəti peşəkar mühitdə tələb olunan standartlara uyğun icra etmə bacarığıdır;

TƏLİMİN NƏTİCƏSİ – təhsilalanın nələri bildiyini, mənimsədiyini və təlim prosesini bitirdikdən sonra nəyi edə biləcəyini göstərən, eləcə də bilik, bacarıq və kompetensiyaları (sərişteləri) müəyyən edən göstəricilərdir;

QIYMƏTLƏNDİRMƏ MEYARLARI – tədris kursu və ya modulu çərçivəsində nəzərdə tutulan təlim nəticələrini təhsilalan tərəfindən hansı səviyyədə mənimsənilməsini müəyyən etmək məqsədi ilə qiymətləndirən tərəfindən istifadə olunan ölçü vahidləridir;

CİLALAMA: materialın üst səthinin mexaniki, kimyəvi, elektrolit üsullarla ovularaq hamarlaşdırılmasını təmin edən emal növü;

EMALATXANA: xam maddələrin işlənərək bazara məhsul halında təqdim edildiyi müəssisə;

FƏRDİ MÜHAFİZƏ VASİTƏSİ (FMV): işçinin sağlamlığını və təhlükəsizliyini iş prosesinin və ətraf mühitin zədələyici faktorlarından qorunması məqsədilə işçi tərəfindən istifadə edilən geyim, alət, vasitə, avadanlıq və cihazlar;

FÖVQƏLADƏ HAL: iş yerinin hər tərəfində və ya bir hissəsində meydana gələ biləcək yanğın, partlayış, təhlükəli kimyəvi maddələrdən yaranan yayılma, təbii fəlakət kimi təxirəsalınmaz müdaxilə, mübarizə, ilk yardım və ya təxliyəsi vacib olan hadisələr;

İSKƏNƏ: daş, metal və ağacların emalında tətbiq olunan, çəkicin və qol gücünün köməyi ilə, emal olunan hissələri parçalamaq, yonmaq və oymaq üçün istifadə edilən, uc hissəsi paz formasında olan alət; **RİSK:** təhlükədən yarana biləcək itki, yaralanma və yaxud digər neqativ nəticələrin meydana gəlmə ehtimalı;

RƏNDƏ: taxtanı yonaraq hamarlaşdırmaq üçün istifadə edilən alət;

TƏHLÜKƏ: iş yerində mövcud olan və ya xaricdən gələ biləcək, işçiyə və iş yerinə təsir edə biləcək zərər və xəsərət vermə ehtimalı;

TOXMAQ: iri başlı, yoğun taxta çəkilir.

2. Ümumi məlumat

Təhsil proqramı Azərbaycan Respublikasının “Təhsil haqqında” və “Peşə təhsili haqqında” qanunlarına, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarları ilə təsdiq olunmuş “Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsi”, “Peşə təhsilinin dövlət standartları”nın tələblərinə uyğun hazırlanmışdır.

Təhsil/təlim proqramının məqsədi Əmək bazarının tələblərinə uyğun “Ağac nəqqəşi” peşəsi üzrə rəqabətqabiliyyətli kadrlar hazırlamaqdır.

Təsnifat üzrə ixtisasın şifri (kodu):	030116
İxtisasın adı:	Ağac nəqqəşi
İxtisas qrupu:	Oyma
Peşə təhsili pilləsi üzrə səviyyə:	Texniki peşə təhsili
Məşğulluq təsnifatında kodu:	7522
ISCED kodu:	0214 Handicrafts
Qəbul şərtləri:	Ən azı ümumi orta təhsil
Peşə üçün spesifik tələblər:	Müəyyən edilməmişdir
Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsində (AzMKÇ) səviyyəsi:	4
İstinad edilən peşə və kvalifikasiya standartları (ad və kodları):	Ağac üzrə oymaçı: 370PS7522 Ağac üzrə oymaçı: 370KS7522
Təhsilini davam etdirmə istiqamətləri:	Ağac emalı texnologiyası Meşə materiallarının və ağac emalının texnologiyası
Təhsil müddəti:	3 il

3. Peşənin (ixtisasın) xüsusiyyəti və təsviri

Ağac nəqqəşi ağac məmulatlarını dizayn edir, kəsir, formaya salır, cilalayır, yığır, elektrik mişarlar, fuqanlar və dəlmə alətləri kimi müxtəlif ağac emalı vasitələrini qurur və istismar edir, ağac tirlərini kəsir və formaya salır, ağac məmulatlarının hissələrini hazırlayır.

Məşğulluq imkanları:

Ağac nəqqəşi üçün özünüməşğulluq imkanları mövcuddur, əsasən sərbəst fəaliyyət göstərir.

4. Peşənin profili və tələb olunan səriştə səviyyəsi

4.1. Vəzifə və funksiyalar

Kod	Vəzifə	Fəaliyyətlər	Bilik	Bacarıq
A	Dizayn tələblərini dəqiqləşdirmək, təklif vermək və yerinə yetirmək	Ağac materiallarının əl və oyma ilə bağlı mövcud qanunvericilik (SƏTƏM) və təşkilatı tələbləri, təlimatlarını yoxlamaq və yerinə yetirmək	SƏTƏM norma və qaydaları, ilkin tibbi yardım qaydaları,	SƏTƏM norma və qaydalarını tətbiq etmək, ilkin tibbi yardım qaydalarını tətbiq etmək
		Məhsulun dizayn tələblərini əldə etmək və onların praktik baxımdan mümkünlüyünü təsdiq etmək	Məhsulun dizayn standartları	Məhsulun dizayn olunması
B	Əl ilə oyma işlərinin aparılacağı ağac məmulatlarını seçmək və hazırlamaq	Məhsulun xüsusiyyətləri və istifadəsi baxımından dizayn tələblərini təhlil etmək, təklif vermək və təsdiq etmək	Dizayn tələblərinin təhlili qaydası	Dizayn tələblərinin təhlil edilməsi
		Mövcud ağac növlərinin xüsusiyyətləri, xassələri və xərclərini nəzərə almaqla oyma işləri üçün müvafiq materialı seçmək	Ağac növlərinin xüsusiyyət və xassələri	İşə uyğun material seçimi
		Seçilmiş ağac materialını əl ilə oyma işi üçün hazırlamaq	Ağac materialının əl ilə oyma işi üçün hazırlanma qaydası	Ağac materialının əl ilə oyma işi üçün hazırlanması
C	Oyma alətlərini seçmək	İş üçün ən münasib olan oyma alətlərini seçmək	Oyma alətlərinin funksiya və istifadə qaydaları	Oyma alətlərinin istifadəsi
		Müəssisənin texniki tələblərinə uyğun yardımçı avadanlıqlardan istifadə	Yardımçı avadanlıqlardan istifadə qaydaları	Yardımçı avadanlıqların istifadəsi

		etmək və təhlükəsizlik proseduruna riayət etmək		
D	Ağac oyma işlərini aparmaq	Dizayn tələblərinə və seçilmiş ağac materialına uyğun olaraq oyma üslubu və metodunu seçmək	Oyma üslub və metodu	Oyma üslub və metodunun seçimi
		Ağac materialından qənaətli istifadə məqsədilə oyma şablonları seçmək və ağac materialın üzərinə yerləşdirmək	Oyma şablonlarının istifadə qaydası	Oyma şablonlarının istifadəsi
		Oyma alətlərindən dəliklərin açılması üçün istifadə etmək	Oyma alətlərindən istifadə qaydaları	Oyma alətlərindən istifadə
		Oyma prosesi boyunca testlər və təftişlər həyata keçirmək, müvafiq düzəlişlər etmək	Oyma prosesi boyunca test və təftiş qaydaları	Test və təftişlərin həyata keçirilməsi
E	İş ardıcılığını tamamlamaq	Dizayn tələblərinə uyğun məhsulu tamamlama işləri üçün hazırlamaq	Məhsulun tamamlama qaydaları	Məhsulun tamamlama işləri üçün hazırlanması
		İstehsalçının təlimatlarına uyğun oyma alətlərini təmizləmək, texniki xidmət göstərmək və saxlamaq	Oyma alətlərinin təmizlənmə, texniki xidmətin göstərilmə və saxlanma qaydası	Oyma alətlərinin təmizlənməsi, texniki xidmətin göstərilməsi və saxlanması
		İş sahəsini təmizləmək və tullantıları atmaq	İş sahəsinin təmizlənmə qaydası	İş sahəsinin təmizlənməsi
F	Oyma işini qiymətləndirmək	Texniki mükəmməllik və keyfiyyət baxımından oyma işini yoxlamaq	Keyfiyyət standartları	Keyfiyyətin yoxlanması
		Yaradıcılıq və estetik məqsədlər baxımından işləri qiymətləndirmək	Yaradıcılıq və estetik qiymətləndirmə qaydaları	Yaradıcılıq və estetik qiymətləndirmə

Proqram tədrisi nəticəsində əldə ediləcək müstəqillik və məsuliyyət səviyyəsi (yanaşma/davranış):

1. Fövqəladə və stressli vəziyyətlərdə çevik reaksiya vermək;
2. Əmək intizamına riayət etmək;
3. İstənilən vəziyyətdə çevik qərar qəbul etmək;
4. Müəyyən olunmuş zaman çərçivəsində iş planına uyğun effektiv və məhsuldar işləmək;
5. İş yerinə aid və ya istifadəsində olan alət, avadanlıq, vasitə və ləvazimatlardan səmərəli istifadə etmək;
6. Peşə etikasının prinsiplərinə riayət etmək;
7. Yeniliklərə açıq olmaq və dəyişən şərtlərə uyğunlaşmaq;
8. Peşəsi ilə əlaqədar yenilikləri izləmək və tətbiq etmək;
9. Bilik və bacarıqlarını komanda daxilində bölüşmək;
10. Tabeliyində olan işçilərin peşə bacarıqlarının artırılmasında maraqlı olmaq.

5. Proqramın kompetensiyaları (təlim nəticələri)

Təhsil Proqramının sonunda məzun AzMKÇ-nin 4-cü səviyyəsində nəzərdə tutulmuş deskriptorlarla uyğun olaraq aşağıdakı yiyələnəcəkdir:

5.1. Ümumi kompetensiyalar (ÜK):

- ÜK1. İxtisası üzrə Azərbaycan dilində şifahi və yazılı ünsiyyət;
- ÜK2. Ən azı bir xarici dildə ixtisası üzrə şifahi və yazılı ünsiyyət;
- ÜK3. İş yerində informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından səmərəli istifadə;
- ÜK4. Komandada iş, problemin həllinə ortaqlaşma;
- ÜK5. Yeni şəraitə uyğunlaşma, təşəbbüs irəli sürmək və uğur qazanmaq;
- ÜK6. Peşəkar məqsədlər üçün müvafiq məlumatı təhlil etmək, ümumiləşdirmək və tətbiq etmək;
- ÜK7. Fəaliyyətində sosial və ekoloji məsuliyyətə, eləcə də etik yanaşmaya, həmçinin keyfiyyətə üstünlük vermək;
- ÜK8. Peşə fəaliyyəti ilə əlaqədar etik qayda və normalar, əmək təhlükəsizliyi və sanitariya-gigiyenik normalar haqqında məlumatlı olmaq.

5.2. Peşə kompetensiyaları (PK):

- PK1. İşlə bağlı yazılı ünsiyyəti qiymətləndirməyi bacarır
- PK1. İşlə bağlı verilmiş mövzu üzrə tərifi mətn yazmağı bacarır
- PK3. İşlə bağlı vəziyyətə uyğun qısa müzakirələr aparmağı (ən azı bir nəfər) bacarır
- PK4. Sağlamlıq və təhlükəsizliyini qorumağı bacarır
- PK5. Təlimat, nişan və göstərişlərə riayət etməyi bacarır
- PK6. İlk yardım prosedurlarını həyata keçirməyi bacarır
- PK7. Yanğından mühafizə prosedurlarını tətbiq etməyi bacarır
- PK8. Əl və mexaniki alətlərdən istifadənin vəziyyətini qiymətləndirməyi bacarır
- PK9. Alətlərə göstərilən texniki xidmət və onların yenilənməsini bacarır
- PK10. Xüsusi əl alətləri və mexaniki alətlərdən istifadəni bacarır
- PK11. Çertyojların tərtib etmə qaydalarını və hündəsi qurmaları bilir
- PK12. Çertyojlarda kəsik və kəsimpləri oxumağı bacarır
- PK13. Sxem və çertyojları oxumağı bacarır
- PK14. Ağacın quruluşunu bilir və ayırd etməyi bacarır
- PK15. Alətlərdən istifadəni bacarır
- PK16. Avadanlıqlardan istifadəni bacarır
- PK17. İş yerinin təşkilini bacarır
- PK18. Ağacı iş prosesinə hazırlamağı bacarır
- PK19. Ağac üzərində oyma işlərini bacarır
- PK20. Memarlıq detallarının işlənməsini bacarır

PK21. Bərpa işlərini bacarır

6. Tədris planı (modul strukturu)

İxtisas: Ağac nəqqası										
Təhsil müddəti: 3 il (ümumi orta təhsil bazası)										
№	Modullar/Fənlər	Saatların miqdarı	Kurslar və yarım illər üzrə həftəlik saatların miqdarı							məsləhət
			I kurs		II kurs		III kurs			
			18	20	18	20	15	10	12	
	Ümumtəhsil fənləri									
1	Azərbaycan dili	268	3	3	3	3	2	1		
2	Xarici dil	334	4	4	4	4	2			
3	Riyaziyyat	344	4	4	4	4	2	1		
4	İnformatika	152	2	2	2	2				
5	Azərbaycan tarixi	76	1	1	1	1				
6	Fizika	76	1	1	1	1				
7	Biologiya	76	1	1	1	1				
8	Coğrafiya	76	1	1	1	1				
9	Kimya	76	1	1	1	1				
10	Fiziki tərbiyə	152	2	2	2	2				
11	Çağırışaqədərki hazırlıq	101	1	1	1	1	1	1		
	Ümumtəhsil fənləri üzrə cəm:	1731	21	21	21	21	7	3	0	
	Baza modulları									
12	Peşə etikasası	40				2				
13	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırılması	30						3		
14	Sahibkarlıq	40		2						
15	İKT-dən istifadə	45					3			
	Baza modulları üzrə cəm:	155	0	2	0	2	3	3	0	
	İxtisas modulları	767	7	5	7	5	11	15		
16	Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi	74	3	1						
17	Əl və mexaniki alətlərdən istifadə	112	4	2						
18	Sxem və çertyoj	76		2	2					
19	Texnologiya və materialşünaslıq	229			3	2	5	6		
20	Oyma işlərinin həyata keçirilməsi	276			2	3	6	9		

	İxtisas modulları üzrə cəm:	767	7	5	7	5	11	15	0	
	İstehsalat təlimi	882	7	7	7	7	14	14		
	İstehsalat təcrübəsi	480							40	
	Yekun: Tələbələrin məcburi maksimum dərslər yükü	4015								
	Məsləhət saatları	20								20
	Yekun	4035	35	35	35	35	35	35	40	

* Tədris planı bölmələri arasında cəmi saatların saxlanması arzu ediləndir. Ehtiyaca uyğun bölgü İşçi Qrupundan müzakirə edilərək dəyişdirilə bilər.

Tədris planında modulların tədris ardıcılığı, dərslər saatları və tədris olunduğu il və yarımlar qeyd edilir. Modullar hazırlanarkən məzmunun mənimsənilməsi və dərslər saatı olaraq modulun yarımlar ərzində tamamlanması nəzərə alınmalıdır. Məzmun ardıcılığı baxımından modul bir neçə yarımlar davam etməlidirsə bu zaman modul müstəqil hissələrə ayrılaraq müvafiq ardıcılıqla tədris olunmalıdır (məs. İngilis dili -1, İngilis dili -2 və s.).

7. Modul spesifikasiyası

Tədrisi nəzərdə tutulan modulların təlim nəticələri və məzmun olaraq təsviri

1	Modulun kodu:				
	Modulun adı: "İxtisas yönümlü ingilis dili"				
	Modulun tədris saati: 60				
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra, işlə bağlı yazılı ünsiyyəti qiymətləndirməyi, verilmiş mövzu üzrə təfərrüatlı mətn yazmağı və vəziyyətə uyğun qısa müzakirələr aparmağı bacaracaqsınız.				
	Təlim nəticələri: TN1. İşlə bağlı yazılı ünsiyyəti qiymətləndirməyi bacarır TN1. İşlə bağlı verilmiş mövzu üzrə təfərrüatlı mətn yazmağı bacarır TN3. İşlə bağlı vəziyyətə uyğun qısa müzakirələr aparmağı (ən azı bir nəfər) bacarır				
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
TN1	İşlə bağlı yazılı ünsiyyəti qiymətləndirməyi bacarır	Əməyin təhlükəsizliyi məsələləri ilə bağlı yazılı məlumatların mahiyyətini dəqiq şəkildə təsdiq edir	– Yazı məlumatları – Yazılı/ qrafik hesabat – Yazı məlumatlarının təhlili	60 saat	Nəzəri / Praktiki
		Qrafik formada təqdim edilən məlumatı düzgün şərh edir və dəqiq ümumiləşdirir	– Qrafik məlumatların şərh olunması		Nəzəri / Praktiki
		Ümumi icmal və əsas məlumatları fəaliyyətlər baxımından yekunlaşdırır	– Ümumi icmal və əsas məlumatların oxunması		Nəzəri / Praktiki
TN2	İşlə bağlı verilmiş mövzu üzrə təfərrüatlı mətn	Hədəf auditoriyasına uyğun format seçir	– Yazılı mətn – Yazılı mətn formatı	60 saat	Nəzəri / Praktiki
		Sənədin strukturunu oxucular üçün aydın və başa düşülən dildə yazır	– Yazı dili – Peşəkar dildən istifadə		Nəzəri / Praktiki

	yazmağı bacarır	İstifadə edilən lüğət hədəf auditoriyasına uyğundur	Hədəf auditoriyasına uyğun lüğət		Nəzəri / Praktiki
		Cümlələrin quruluşu, durğu işarələri, abzas və orfoqrafiyadan düzgün istifadə edir	Cümlə quruluşu, durğu işarələri, abzas və orfoqrafiyadan istifadə		Nəzəri / Praktiki
TN3	İşlə bağlı vəziyyətə uyğun qısa müzakirələr aparmağı (ən azı bir nəfər) bacarır	Müzakirələrə şifahi müdaxilələr və dinləmə baxımından müsbət töhfələr verir	Dinləmə və şifahi müdaxilə		Nəzəri / Praktiki
		İşlə bağlı vəziyyətə dair dəqiq məlumat verir	İşlə bağlı vəziyyətə dair dəqiq məlumat vermə		Nəzəri / Praktiki
		Müzakirə edilən işlə bağlı vəziyyətə uyğun lüğətdən istifadə edir	Müzakirəyə uyğun lüğətdən istifadə		Nəzəri / Praktiki

Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı:

1. İşlə bağlı yazılı ünsiyyəti qiymətləndirməyi bacarır
2. İşlə bağlı verilmiş mövzu üzrə təfərrüatlı mətn yazmağı bacarır
3. İşlə bağlı vəziyyətə uyğun qısa müzakirələr aparmağı (ən azı bir nəfər) bacarır

Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə

2	Modulun kodu:
	Modulun adı: "Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi"
	Modulun tədris saati: 35 saat
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra fərdi sağlamlıq və təhlükəsizliyinizi qorumağı, təhlükəsizlik təlimatları, nişanları və göstərişlərinə riayət etməyi, ilk yardım və yanğından mühafizə prosedurlarını həyata keçirməyi bacaracaqsınız
	Təlim nəticələri: TN4. Sağlamlıq və təhlükəsizliyini qorumağı bacarır TN5. Təlimat, nişan və göstərişlərə riayət etməyi bacarır TN6. İlk yardım prosedurlarını həyata keçirməyi bacarır TN7. Yanğından mühafizə prosedurlarını tətbiq etməyi bacarır

	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
TN4	Sağlamlıq və təhlükəsizliyini qorumağı bacarır	İş yerinin, avadanlıqların təhlükəsiz, zərərsiz olmasını yoxlayır, sağlamlıq və təhlükəsizlik üzrə hüquqi-normativ tələblərə uyğunluğunu təmin edir	<ul style="list-style-type: none"> – Avadanlıqların təhlükəsizliyi – Ümumi təhlükəsizlik qaydaları – Avadanlığın istismar təlimatı 	35 saat	Nəzəri / Praktiki
		Texniki təhlükəsizlik qaydaları və istismar üzrə təlimatın müddəalarına düzgün qaydada riayət edir	<ul style="list-style-type: none"> – Qoruyucu çəpərlər – Elektrik açarının təhlükəsizlik həddi – Avdanlığı söndürmədən müdaxilə 		Nəzəri / Praktiki
		Avadanlığın istismarı zamanı sağlamlığına təsir edə biləcək zərərli faktorları təsvir edir	<ul style="list-style-type: none"> – Zərərli faktorlar “STOP” düyməsi – İş zamanı qoyulan qadağalar 		Nəzəri / Praktiki
		İş paltarını maşın, dəzgah və mexanizmin fırlanan və ya hərəkətdə olan hissələrinə ilişməyəcək şəkildə geyinir	<ul style="list-style-type: none"> – FMV-i (işçi geyimi, ayaqqabı, eynək, baş geyimi) – Geyim qaydası 		Nəzəri / Praktiki
TN5	Təlimat, nişan və göstərişlərə riayət etməyi bacarır	Təlimat, nişan və göstərişlərə düzgün əməl edilməsini nümayiş etdirir	<ul style="list-style-type: none"> – Təlimat, xəbərdarlıq, yaddaş, təhlükəsizlik nişanları 		Nəzəri / Praktiki

		Avadanlığın üzərində xəbərdarlıq, yaddaş, təhlükəsizlik nişanlarının silinməsi və qopardılmasının fəsadlarını anlayır	– Təhlükəsizlik nişanlarının fəsadları		Nəzəri / Praktiki
TN6	İlk yardım prosedurlarını həyata keçirməyi bacarır	Hadisə baş verən zaman ilkin qiymətləndirmə prosesini düzgün şəkildə nümayiş etdirir	– İlkin qiymətləndirmə prosesi		Nəzəri / Praktiki
		Zərər çəkən, ilk yardım göstərən və təhlükə ilə üzləşmə ehtimalı olan digər şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün görüləcək tədbirləri təsvir edir	– İlk yardım proseduru – Digər şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün görülməli tədbirlər		Nəzəri / Praktiki
		Kömək çağırma və məlumat ötürmə prosesini təsvir edir	– Kömək çağırma və məlumat ötürmə		Nəzəri / Praktiki
		Bədbəxt hadisədən zərər çəkən nəfəs almayan şəxsə ürək masajı və süni nəfəs vermə prosedurlarını həyata keçirir	– Zərərçəkənin düzgün uzadılması – Nəfəs almayan şəxsin ürək masajı – Süni nəfəs vermə proseduru		Nəzəri / Praktiki
		Kəskin qanaxmanın qarşısını düzgün şəkildə alır	– Kəskin qanaxmanın qarşısının alınması		Nəzəri / Praktiki
		Sümük sınıqları, çıxıqları və onurğa sütununun zədələnmə halları	– Sümük sınıqları, çıxıqları və onurğa sütunu zədələnmələri		Nəzəri / Praktiki

		zamanı düzgün yardım göstərir			
		Kəskin istilik və elektrik yanıqları zamanı düzgün yardım göstərir	– Kəskin istilik və elektrik yanıqları zamanı ilk yardım		Nəzəri / Praktiki
		Kimyəvi yanıqlar zamanı düzgün yardım göstərir	– Kimyəvi yanıqlar zamanı ilk yardım		Nəzəri / Praktiki
TN7	Yanğından mühafizə prosedurlarını tətbiq etməyi bacarır	Yanğınla mübarizə aparmaq üçün yanğın çıxışları, yanğınsöndürən və su kranlarını müəyyən edir	– Yanğın çıxışları, yanğınsöndürən və su kranları		Nəzəri / Praktiki
		Yanğın signalı, evakuasiya və xilasetmə prosedurunun düzgün şəkildə təsvir edir	– Yanğın signalı, evakuasiya və xilasetmə proseduru		Nəzəri / Praktiki
		Mövcud təşkilati tələblərə cavab vermək baxımından yanğın zamanı qəbul edilməli ümumi prosedurları düzgün izah edir	– Yanğın zamanı qəbul edilməli ümumi prosedurlar		Nəzəri / Praktiki
		Verilmiş yanğın növü ilə mübarizə aparmaq üçün uyğun yanğınsöndürəni seçir	– Yanğın növləri və mübarizə üsulları		Nəzəri / Praktiki
		Seçilmiş yanğınsöndürənin düzgün istifadə qaydalarını təsvir edir, (əhatə olunanlar: yanğınsöndürən –	– Yanğınsöndürənin istifadə qaydaları – Su, köpük, CO2, quru toz, adyal		Nəzəri / Praktiki

		su, köpük, CO2, quru toz, adyal)			
Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sağlamlıq və təhlükəsizliyini qorumağı bacarır 2. Təlimat, nişan və göstərişlərə riayət etməyi bacarır 3. İlk yardım prosedurlarını həyata keçirməyi bacarır 4. Yanğından mühafizə prosedurlarının tətbiqini bacarır 					
Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə					

3	Modulun kodu:				
	Modulun adı: “Əl və mexaniki alətlərdən istifadə”				
	Modulun tədris saati: 35				
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra, müvafiq əl və mexaniki alətlərdən istifadəni, onlara texniki xidmət və yenilənməsini və xüsusi əl alətləri və mexaniki alətlərdən istifadəni bacaracaqsınız.				
	Təlim nəticələri: TN8. Əl və mexaniki alətlərdən istifadənin vəziyyətini qiymətləndirməyi bacarır TN9. Alətlərə göstərilən texniki xidmət və onların yenilənməsini bacarır TN10. Xüsusi əl alətləri və mexaniki alətlərdən istifadəni bacarır				
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular/ praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
TN8	Əl alətləri və mexaniki alətlərdən istifadənin vəziyyətini qiymətləndirməyi bacarır	Alətlərin effektivliyinin təhlilini aparır	– Alətlərin funksiyaları – Alətlərin effektivliyi	35 saat	Nəzəri / Praktiki
		Yeni alətlərin potensial istifadəsini təcrübədə sınaqdan keçirir	– Yeni alətlərin təcrübədən keçirilməsi		Nəzəri / Praktiki
		Əl alətləri və mexaniki alətlərin istifadəsinin sağlamlığa potensial təhlükələrini müəyyən edir	– Əl və mexaniki alətlərin sağlamlığa potensial təhlükələri		Nəzəri / Praktiki
		İşçilər arasında sınaq və qiymətləndirmə	– Sınaq və qiymətləndirmə prosedurları		Nəzəri / Praktiki

		prosedurlarını həyata keçirir			
TN9	Alətlərə göstərilən texniki xidmət və onların yenilənməsini bacarır	Texniki xidmətin mövcud vəziyyətini qiymətləndirir	– Texniki xidmət mövcud vəziyyətinin qiymətləndirilməsi		Nəzəri / Praktiki
		Müvafiq texniki xidmət planı hazırlayır	– Texniki xidmət planının hazırlanması		Nəzəri / Praktiki
TN10	Xüsusi əl alətləri və mexaniki alətlərdən istifadəni bacarır	Xüsusi alətlərdən effektiv istifadəni nümayiş etdirmək	– Xüsusi alətlərdən effektiv istifadə		Nəzəri / Praktiki
		Rəsmxət proqram paketindən effektiv istifadə edir	– Rəsmxət proqram paketi və istifadəsi		Nəzəri / Praktiki
		CAD proqram paketindən müvafiq qaydada istifadə edir	– CAD proqram paketindən istifadə		Nəzəri / Praktiki

Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı:

1. Müvafiq əl və mexaniki alətlərdən istifadənin vəziyyətini qiymətləndirməyi bacarır
2. Alətlərə göstərilən texniki xidmət və onların yenilənməsini bacarır
3. Xüsusi əl alətləri və mexaniki alətlərdən istifadəni bacarır

Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə

4	Modulun kodu:
	Modulun adı: "Sxem və çertyoj"
	Modulun tədris saati: 55
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra, çertyojların tərtib etmə qaydalarını və hündəsi qurmaları biləcəksiniz, kəsik və kəsimpləri, sxem və çertyojları oxumağı bacaracaqsınız.
	Təlim nəticələri: TN11. Çertyojların tərtib etmə qaydalarını və hündəsi qurmaları bilir TN12. Çertyojlarda kəsik və kəsimpləri oxumağı bacarır TN13. Sxem və çertyojları oxumağı bacarır

	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular/ praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
TN11	Çertyojların tərtib etmə qaydalarını və həndəsi qurmaları bilir	Çertyoj formatları, əsas yazı, çertyojların miqyasları və xətlərin növlərini tanıyır	– Çertyoj formatları, əsas yazı, çertyoj miqyasları və xətlərin növləri	55 saat	Nəzəri / Praktiki
		Çertyojlarda şrift, yazı və ölçülərin tənzimlənmə qaydalarını tətbiq edir	– Şrift, yazı və ölçülərin tənzimlənmə qaydaları		Nəzəri / Praktiki
		Çertyojların qurulmasında müvafiq proqramları tanıyır	– Çertyojların qurulması		Nəzəri / Praktiki
		Parçalar, bucaqlar, çevrələr və bölmə üsullarını bir-birindən ayırır	– Parçalar, bucaqlar, çevrələr və bölmə üsulları		Nəzəri / Praktiki
		Müxtəlif qovuşmalar və lekal əyrisini müvafiq qaydada qurur	– Müxtəlif qovuşmalar və lekal əyrisi		Nəzəri / Praktiki
TN12	Çertyojlarda kəsik və kəsimpləri oxumağı bacarır	Çertyojlarda görünüşlərin növlərini müəyyən edir	– Çertyojlarda görünüş növləri	55 saat	Nəzəri / Praktiki
		Əşyanın daxili quruluşunu aşkarlayan kəsiklərin növlərini bir-birindən ayıra bilir	– Daxili quruluşu aşkarlayan kəsik növləri		Nəzəri / Praktiki
		Kəsik və görünüşlərdə materialların qrafik işarələrini müvafiq qaydada tətbiq edir	– Kəsik və görünüşlərdə materialların qrafik işarələri		Nəzəri / Praktiki
TN13	Sxem və çertyojları oxumağı bacarır	Konstruktor sənədlərinin növləri və mahiyyətini izah edir	– Konstruktor sənədlərinin növləri və mahiyyəti		Nəzəri / Praktiki

		Sxemləri hazırlamaq üçün tələb olunan qaydaları təsvir edir	Sxem hazırlamaq üçün tələb olunan qaydalar		
		Verilən sxemi dəqiq şəkildə oxuyur	Sxemin oxunması		Nəzəri / Praktiki
Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı:					
1. Çertyojların tərtib etmə qaydalarını və həndəsi qurmaları bilir					
2. Çertyojlarda kəsik və kəsimpləri oxumağı bacarır					
3. Sxem və çertyojları oxumağı bacarır					
Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə					

5	Modulun kodu:				
	Modulun adı: "Texnologiya və materialşünaslıq"				
	Modulun tədris saati: 70				
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra, ağacın (materialın) quruluşunu bilib və ayırd etməyi, yumşaq, orta və sərt sıxlıqlı ağacları müəyyən etməyi bacaracaqsınız.				
	Təlim nəticələri: TN14. Ağacın quruluşunu bilib və ayırd etməyi bacarır TN15. Alətlərdən istifadəni bacarır TN16. Avadanlıqlardan istifadəni bacarır				
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
TN14	Ağacın quruluşunu bilib və ayırd etməyi bacarır	Ağacın quruluşunu müvafiq qaydada izah edir	– Ağacın kökü – Ağacın gövdəsi – Ağacın çətiri	70 saat	Nəzəri / Praktiki
		Yumşaq sıxlıqlı ağacları xüsusiyyətlərinə uyğun təyin edir	– Yumşaq sıxlıqlı ağaclar (İynəyarpaqlı ağaclar və enliyarpaqlı ağaclar)		Nəzəri / Praktiki
		Orta sıxlıqlı ağacları xüsusiyyətlərinə uyğun təyin edir	– Orta sıxlıqlı ağaclar (Şabalıd, qızılağac və yalanqoz)		Nəzəri / Praktiki
		Sərt sıxlıqlı ağacları xüsusiyyətlərinə uyğun müəyyən edir	– Sərt sıxlıqlı ağaclar (Dəmirağac, fıstıq, palıd, qoz)		Nəzəri / Praktiki

		Ağacların fiziki və kimyəvi xassələrini izah edir	<ul style="list-style-type: none"> – Oduncağın fiziki və kimyəvi xassələri – Quruluq dərəcəsi – Nəmlik dərəcəsi 		Nəzəri / Praktiki
TN15	Alətlərdən istifadəni bacarır	Oyma işində istifadə olunan əl alətlərinin funksiyalarını izah edir	<ul style="list-style-type: none"> – Əl alətlərinin funksiyaları – Əl alətlərindən istifadə qaydaları 		Nəzəri / Praktiki
		Köməkçi alətləri müvafiq qaydada ayırd edir	<ul style="list-style-type: none"> – Köməkçi alətlərin funksiyaları – Köməkçi alətlərdən istifadə 		Nəzəri / Praktiki
		Əl alətlərini müvafiq qaydada iş prosesinə hazırlayır	<ul style="list-style-type: none"> – Alətlərin hazırlanması – Şəraitə uyğun saxlanması 		Nəzəri / Praktiki
TN16	Avadanlıqlardan istifadəni bacarır	Elektrik əl avadanlıqlarının funksiyalarını izah edir	Elektrik əl avadanlıqları ((CNC, frez, rəndə, lent mişar, resmus, cilalayan frez, lobzik, drel, laqonda, itiləmə çarxı)		Nəzəri / Praktiki
		Elektrik universal avadanlıqlarından (daşınan) müvafiq qaydada istifadə edir	Elektrik universal avadanlıqlar (frez, lobzik, drel, laqonda, itiləmə çarxı)		Nəzəri / Praktiki
		Elektrik universal (daşınmaz) avadanlıqlarından müvafiq qaydada istifadə edir	Elektrik universal avadanlıqlar (CNC, frez, rəndə, lent mişar, resmus, cilalayan)		Nəzəri / Praktiki
Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Oyma üçün uyğun ağacları ayırd etməyi bacarır 2. Alətlərdən istifadəni bacarır 3. Avadanlıqlardan istifadəni bacarır 					
Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə					

6	Modulun kodu:				
	Modulun adı: "Oyma işlərinin həyata keçirilməsi"				
	Modulun tədris saati: 80				
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra, ağacı iş prosesinə hazırlamağ, ağac üzərində oyma işlərini, memarlıq detallarının işlənməsini və bərpa işlərini bacaracaqsınız				
	Təlim nəticələri: TN17. İş yerinin təşkilini bacarır TN18. Ağacı iş prosesinə hazırlamağı bacarır TN19. Ağac üzərində oyma işlərini bacarır TN20. Memarlıq detallarının işlənməsini bacarır TN21. Bərpa işlərini bacarır				
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
TN17	İş yerinin təşkilini bacarır	İş sahəsini müvafiq qaydada hazırlayır	<ul style="list-style-type: none"> – İş masasının tənzimlənməsi – Taxta mənəgə – Əl alətlərinin işə hazırlanması 		Nəzəri / Praktiki
		İş sahəsini müvafiq qaydada işıqlandırır	<ul style="list-style-type: none"> – İşığın tənzimlənməsi (ümumi və personal) 		Nəzəri / Praktiki
		Xüsusi geyimlərdən müvafiq qaydada istifadə edir	<ul style="list-style-type: none"> – Xüsusi geyimlər 		Nəzəri / Praktiki
TN18	Ağacı iş prosesinə hazırlamağı bacarır	Eskizə əsasən ağac materialını iş prosesi üçün müvafiq qaydada hazırlayır	<ul style="list-style-type: none"> – Doğrama üsulları – Yarımfabrikatın hazırlanması 		Nəzəri / Praktiki
		Doğranmış ağac materialını təlimata uyğun rəndələyir	<ul style="list-style-type: none"> – Eskizə uyğun rəndələmə – Rəndələnmə mərhələləri – Qalınlıq və enin yonulması 		Nəzəri / Praktiki
		Qüsurları müvafiq qaydada aradan qaldırır	<ul style="list-style-type: none"> – Qüsurların aradan qaldırılması – Çatlar 		Nəzəri / Praktiki

		Yarımfabrikatı müvafiq qaydada birləşdirir	– Yarımfabrikatın birləşdirilməsi		Nəzəri / Praktiki
TN19	Ağac üzərində oyma işlərini bacarır	Oyma işlərinin növlərini müəyyən edir	– Oyma işləri (həndəsi, xətti, relyefli, baralyef, qaralyef, heykəl və heykəlcik)	80 saat	Nəzəri / Praktiki
		Həndəsi naxışları dəqiq qaydada taxta üzərinə çəkir	– Həndəsi elementlər – Bucaqların təyin olunması – Dəqiq ölçülərin müəyyən olunması – Həndəsi naxışların kəsimi		Nəzəri / Praktiki
		Xətti kəsmələri müvafiq qaydada yerinə yetirir	– Cizgilər (sıxma, isgənə) – Cizgilərin işlənmə qaydası – Ağacın teksturasının istiqaməti		Nəzəri / Praktiki
		Relyefli (oyma) kəsmələri müvafiq qaydada yerinə yetirir	– Eskizlər – Relyefli dərinliklərin təyini – Relyefli oyma üçün keçidlərin təyini – Relyefli oymanın kobud formada işlənməsi – Tamamlama (cilalama və ləkləmə)		Nəzəri / Praktiki
		Baralyef kəsmələri müvafiq qaydada yerinə yetirir	– Eskizlər – Materialın qalınlığı – Baralyef dərinlikləri – Baralyef keçidləri – Kobud formaya salma – Tamamlama (cilalama və ləkləmə)		Nəzəri / Praktiki
		Qaralyef şəkilli kəsmə işlərini müvafiq qaydada yerinə yetirir	– Qaralyef – Materialın qalınlığı – Qaralyef keçidləri – Kobud formaya salma – Tamamlama (cilalama və ləkləmə)		Nəzəri / Praktiki
		Heykəl və heykəlcik işlərini müvafiq qaydada yerinə yetirir	– Eskizlər – Materialın seçimi – Yapma işi (plastilin, gil, gips) və istifadə qaydaları		Nəzəri / Praktiki

			<ul style="list-style-type: none"> _ 3D modelin hazırlanması _ Tamamlama (cilalama və laklama) 		
		Marketri (mozaika) işlərini müvafiq qaydada yerinə yetirir	<ul style="list-style-type: none"> _ Rəngli eskiz _ Üzlüklərin seçimi (şpon) _ Sıxılma işləri (presləmə) _ Tamamlama (cilalama və laklama) 		Nəzəri / Praktiki
TN20	Memarlıq detallarının işlənməsini bacarır	Miqyası düzgün qaydada təyin edir	_ Miqyasın təyini		Nəzəri / Praktiki
		Memarlıq üslubuna uyğun konstruksiyanı dəqiq qaydada müəyyən edir	<ul style="list-style-type: none"> _ Konstruksiya üçün detalların seçimi _ Kobud formaya salma _ Tamamlama işləri (cilalama və laklama) 		Nəzəri / Praktiki
		Konstruksiyanı müvafiq qaydada yerləşdirir	_ Konstruksiyanın yerləşdirilməsi		Nəzəri / Praktiki
TN21	Bərpa işlərini bacarır	Sıradan çıxmış detallı istifadə müddəti bitmiş rəng və laklardan müvafiq qaydada təmizləyir	<ul style="list-style-type: none"> _ Nümunəyə görə işin icrası _ Uyğun materialın seçimi 		Nəzəri / Praktiki
		Mebel detallarını müvafiq qaydada bərpa edir	_ Mebel detallarının bərpası		Nəzəri / Praktiki
		Memarlıq elementlərini yerində müvafiq qaydada bərpa edir	<ul style="list-style-type: none"> _ Kimyəvi üsullar _ Fiziki üsullar 		Nəzəri / Praktiki

Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı:

1. İş yerinin təşkilini bacarır
2. Ağacı iş prosesinə hazırlamağı bacarır
3. Ağac üzərində oyma işlərini bacarır
4. Memarlıq detallarının işlənməsini bacarır
5. Bərpa işlərini bacarır

Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə

8. Proqram kompetensiyaları və modullar (fənlər) əlaqə matrisi

Tədris planına uyğun olaraq tədris ediləcək modul (fənn) tədrisinin təhsil proqramı üzrə kompetensiyaların (təlim nəticələri) əldə olunmasına verdiyi dəstək və əlaqəlilik aşağıdakı cədvəldən əks etdirilmişdir.

Bölmə və modulun (fənn) adı	Ümumi kompetensiyalar					Peşə kompetensiyaları																					
	ÜK 1	Ü 2	Ü 3	Ü 4	Ü 5	P 1	P 2	P 3	P 4	P 5	P 6	P 7	P 8	P 9	P 10	P 11	P 12	P 13	P 14	P 15	P 16	P 17	P 18	P 19	P 20		
Baza modulları																											
.....																											
.....																											
Peşə-ixtisas modulları, nəzəri																											
İxtisas yönümlü ingilis dili						X	X	X																			
Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi									X	X	X	X															
Əl və mexaniki alətlərdən istifadə													X	X	X												
Sxem və çertyoj																X	X	X									
Texnologiya və materialşünaslıq																		X	X	X							
Oyma işlərinin həyata keçirilməsi																					X	X	X	X	X		
İstehsalat təlimi (praktik modullar)																											

9. Attestasiya və qiymətləndirmə

Təhsil proqramı üzrə attestasiya və qiymətləndirmə Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinin 13 mart 2019-cu il tarixli KQ-06 nömrəli Kollegiya Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Peşə təhsili pilləsində təhsilalanların attestasiyasının aparılması Qaydası" əsasında həyata keçirilir. Təhsil proqramı üzrə attestasiya və qiymətləndirmə prosesindən müvəfəq qiyət əldə edilmiş təhsilalanlar peşə təhsili haqqında diplom əldə edəcəkdir.

Yüksək texniki peşə təhsili səviyyəsi üzrə cari qiymətləndirmə modul/fənn üzrə tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin qiymətləndirilməsidir və özündə dərsə davamiyyəti, yarımil ərzində nəzəri və praktiki dərslərdə topladığı balları əks etdirir. Tələbə yarımil ərzində maksimum 10 bal davamiyyət (yarımil ərzində modul/fənnin tədris saatlarının hər buraxılan 10%-nə 1 bal çıxılır), maksimum 20 bal praktiki məşğələ və ya laboratoriya dərslərindəki nəticələrinə görə (eyni modul/fəndən həm praktiki məşğələ, həm laboratoriya dərsləri nəzərdə tutulduğu halda onların hər birinə 10 bal ayrılır) və maksimum 20 bal nəzəri dərslərdəki nəticələrinə görə əldə edə bilər. Cari qiymətləndirmənin nəticələri jurnalda qeyd edilir.

Aralıq Qiymətləndirmə

Aralıq qiymətləndirmədə tapşırıqvermə üsulundan istifadə olunur.

Aralıq qiymətləndirmə iki hissədən ibarətdir:

- modulların və istehsalat təlimlərinin tərkib hissəsi olan təlim nəticələri üzrə bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsi.
- modulun və istehsalat təliminin tədrisi üzrə əldə edilmiş səriştənin qiymətləndirilməsi.

Modul və *istehsalat təlimi* üzrə yekun qiymət aşağıdakı kimi hesablanır:

$$M_q = ((tn_1 + tn_2 + \dots + tn_k)/k) \times 40/100 + S_q \times 60/100$$

Burada,

tn_1, tn_2, tn_k – təlim nəticələrinin toplanan ballarının miqdarı,

S_q – səriştənin qiymətləndirməsi üzrə toplanan baldır.

Aralıq qiymətləndirmənin nəticələri 5 ballıq qiymət şkalası (2,3,4,5) ilə ölçülür və qiymətlər jurnalda və tələbənin "Tələbə kitabçası"na yazılır. Aralıq qiymətləndirmədə təhsilalanlar tapşırıq üzrə meyarları 20%-dək yerinə yetirdikdə "2", 20%-60% yerinə yetirdikdə "3", 60%-80% yerinə yetirdikdə "4", 80%-100% yerinə yetirdikdə "5"-lə qiymətləndirilir.

Konkret modul/fənn və istehsalat təcrübəsi üzrə yarımil ərzində toplanmış balın yekun miqdarına görə tələbələrin biliyi aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

- 51 baldan aşağı	- «qeyri-kafi»;	- F
- 51-60 bal	- «qənaətbəxş»	- E
- 61-70	- «kafi»	- D
- 71-80	- «yaxşı»	- C
- 81-90	- «çox yaxşı»	- B
- 91-100	- «əla»	- A

Yekun qiymətləndirmə

İlk peşə və texniki peşə təhsili səviyyəsi üzrə yekun qiymətləndirmədə tapşırıqvermə üsulundan istifadə olunur.

İlk peşə və texniki peşə təhsili səviyyəsi üzrə yekun qiymətləndirmə iki hissədən ibarətdir:

- **ixtisas (sınaq) istehsalat işinin yerinə yetirilməsi.**

- İxtisas (sınaq) istehsalat işləri təhsil proqramına (kurikuluma) uyğun olaraq istehsalat təcrübəsinin son ayı ərzində yerinə yetirilir. Bir tələbənin ixtisas sınaq işi ən çox 8 saat ərzində qiymətləndirilir. İxtisas (sınaq) istehsalat işlərinin siyahısı və məzmunu işəgötürənlərlə razılaşıdırılmaqla peşə təhsili müəssisəsinin rəhbəri tərəfindən təsdiq olunur. İxtisas (sınaq) istehsalat işlərinin təşkili, keçirilməsi və qiymətləndirilməsi məqsədilə tədris-istehsalat işləri üzrə direktor müavininin rəhbərliyi altında peşə təhsili müəssisəsi tərəfindən İxtisas (sınaq) istehsalat işləri üzrə komissiya (bundan sonra – Komissiya) yaradılır. Komissiyanın tərkibinə tələbənin təhsil aldığı peşə təhsili müəssisəsinin tədris-istehsalat işləri üzrə direktor müavini, baş usta, ixtisası tədris edən istehsalat təlimi ustaları, istehsalat təcrübəsi keçirilən müəssisənin 2 nəfər nümayəndəsi daxil edilir. Komissiyanın tərkibi peşə təhsili müəssisəsinin rəhbəri tərəfindən təsdiq edilir. Komissiyanın qərarları üzvlərinin sadə səs çoxluğu ilə qəbul edilir. Qərar qəbul edilərkən səslər bərabər olduqda, Komissiya sədrinin səsi həlledicidir.
- İlk peşə və texniki peşə təhsili səviyyəsi üzrə ixtisas (sınaq) istehsalat işinin nəticələri 5 ballıq qiymət şkalası (2,3,4,5) ilə ölçülür və qiymətlər jurnala və tələbənin “Tələbə kitabçası”na yazılır. İxtisas (sınaq) istehsalat işində tapşırıq üzrə meyarları 20%-dək yerinə yetirdikdə “2”, 20%-60% yerinə yetirdikdə “3”, 60%-80% yerinə yetirdikdə “4”, 80%-100% yerinə yetirdikdə “5”-lə qiymətləndirilir.

- **Dövlət buraxılış imtahanının keçirilməsi.**

- Buraxılış imtahanı təhsil proqramına (kurikuluma) uyğun olaraq ixtisas (sınaq) istehsalat işinin yerinə yetirilməsindən sonra 2 həftə ərzində keçirilir. İmtahan 3 saat ərzində aparılır.
- Buraxılış imtahanına təhsil proqramı (kurikulum) üzrə tam kursu bitirmiş və ixtisas (sınaq) istehsalat işini müvəffəqiyyətlə yerinə yetirənlər buraxılır.
- İmtahan peşə təhsili müəssisəsində Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi yanında Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən yaradılan Dövlət Attestasiya Komissiyası (DAK) tərəfindən keçirilir.
- DAK-nın tərkibi peşə təhsili müəssisəsinin direktoru, tədris istehsalat işləri üzrə direktor müavini, müvafiq peşə istiqaməti üzrə 1 nəfər işəgötürənlərin nümayəndəsi, 1 nəfər sahə üzrə mütəxəssis, ixtisası tədris edən ixtisas fənn müəllimlərindən ibarət formalaşdırılır. İşəgötürənlərin nümayəndəsi DAK-ın sədri təyin olunur. DAK-ın tərkibi Agentlik tərəfindən təsdiq edilir.
- DAK təhsilalanların imtahan suallarına cavabı və yerinə yetirilmiş istehsalat (sınaq) işlərinin qiyməti əsasında təhsilalanları yekun qiymətləndirir.
- Yekun qiymətləndirmənin nəticələri imtahan protokoluna yazılır və DAK-ın sədri və üzvləri tərəfindən imzalanır.

- DAK-ın qərarı əsasında məzunlara ixtisas dərəcəsi göstərməklə peşə təhsili haqqında diplom və ya sertifikat verilir.
- Diploma əlavədə tələbənin aralıq və yekun qiymətləndirməsinin nəticələri qeyd edilir.
- İlk peşə və texniki peşə təhsili səviyyəsi üzrə yekun qiymətləndirmədə iştirak etməyən və ya qeyri-müvəffəq qiymət almış təhsilalanlar bu Qaydaya uyğun olaraq peşə təhsili müəssisəsinin müəyyən etdiyi vaxtlarda ildə 1 (bir) dəfə olmaqla növbəti 2 (iki) il müddətində keçirilən yekun qiymətləndirmədə iştirak edə bilərlər.

10. Tədrisə cəlb edilən pedaqoji heyətə qoyulan tələblər

“Ağac nəqqəşi” ixtisası üzrə tədris aparacaq mühəndis-pedaqoji heyət üzvünün müvafiq peşə-ixtisas sahəsi üzrə baza təhsili (ali, orta ixtisas) və ixtisas üzrə stajı (azı 5 il istehsalat və ya 1 il pedaqoji təcrübəsi) olmalı, tədris etdiyi fənlər (istehsalat təlimi ustalarının təhkim olunduğu qrupun) baza ixtisasına uyğun gəlməlidir. Pedaqoji heyət üzvü tələbələr və həmkarları ilə ünsiyyət qurmaq bacarığına, əlaqələndiricilik, istiqamətvericilik, əməkdaşlıq, tədqiqatçılıq, özünü təhsil və idarəçilik bacarığı, öz fəaliyyətini təqdim etmək və qabaqcıl pedaqoji təcrübələrdən bəhrələnmək bacarığı; ədalətlik, məsuliyyətlik və cavabdehlik, xüsusiyyətlərinə malik olmalıdır. Tələbələrin ixtisasları üzrə dövrün tələbatına uyğun elmi-nəzəri bilikli mütəxəssis, tədqiqatçı kimi yetişmələrinə çalışmalı, müasir texnika, yeni istehsal və pedaqoji texnologiyalardan istifadə etmək, innovativ təlim metodlarından, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etmək bacarığı aşılamalıdır.

Peşə-ixtisas fənn müəllimlərinin və istehsalat təlimi ustalarının peşələrinə uyğun Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin müəyyən etdiyi müəssisə və təşkilatlarda yeni texnika və texnologiyalar üzrə istehsalat təcrübəsi keçməlidirlər.

11. Tövsiyə edilən dərslik, dərs vəsaiti və resursların siyahısı

Tövsiyə edilən ədəbiyyat siyahısı:

Ədəbiyyat siyahısı hazırlanarkən aşağıdakı qaydalara riayət olunmalıdır.

Tədrisin təşkili üçün tələb olunan avadanlıq, alət və material siyahısı:

No	Avadanlığın adı	Texniki spesifikasiyası və miqdarı	İstifadə ediləcək modulun adı (və ya kodu)
1.			
2.			

12. Kurikulum hazırlanması prosesində iştirak edənlərin siyahısı

No	İştirakçının adı / soyadı	Təmsil etdiyi təşkilat	Vəzifəsi
1.	Axundova Balaxanım	Emal Sənayesi üzrə BDPTM	İxtisas müəllimi
2.	Hacıyeva Türkan	Emal Sənayesi üzrə BDPTM	İstehsalat təlimi ustası
3.	Mustafayev Nizami	Emal Sənayesi üzrə BDPTM	İstehsalat təlimi ustası
4.	Quliyev Samir	Avtomatika sahəsi üzrə	Menecer
5.	Qiyaslı Aqşin	Aqay_art	Rəssam oymaçı
6.	Qocayev Etibar	OLD Master	Rəhbər memar
7.	Əsədov Azər	Sosial Xidmətlər Agentliyi (ƏƏSMN)	Rəssam oymaçı
8.	Kərimova Aynur	SEFT Consulting	Moderator PTE
9.	Nəzərov Kamil	SEFT Consulting	PTE

Təhsil proqramlarına dair qeydlər

1. Ümumi orta təhsil bazasından qəbul olunmuş və texniki peşə təhsili ilə yanaşı, tam orta təhsil alanlar üçün təşkil edilən qruplarda peşə təhsilinin dövlət standartında göstərilmiş “Ana dilində ünsiyyət” səriştəsi “Azərbaycan dili”, “Xarici dildə ünsiyyət” səriştəsi “Xarici dil”, “İnformasiya texnologiyaları” səriştəsi “İnformatika”, “Hesablama əməliyyatlarını yerinə yetirmə” səriştəsi isə “Riyaziyyat” fənni proqramına inteqrasiya olunmuş şəkildə, həmçinin ixtisasın tələbləri nəzərə alınmaqla uyğunlaşdırılmış proqram əsasında tədris edilir.
2. Tələbələrin sayı 15 (on beş) və daha çox olan qruplarda müvafiq maddi-texniki baza və ixtisas müəllimləri olduğu halda aşağıdakı fənlərin tədrisi 2 (iki) qrupa bölünə bilər:
  - 2.1. tədris digər dillərdə aparılan siniflərdə “Azərbaycan dili - dövlət dili kimi”;
  - 2.2. tədris dilindən asılı olmayaraq bütün siniflərdə “Xarici dil”, “Fiziki tərbiyə”.
  - 2.3. “İnformatika” fənni üzrə praktiki məşğələlər.
3. İnformatika kabineti olmayan peşə təhsili müəssisələrində “İnformatika” fənni üzrə praktik məşğələ keçirilmir.
4. “Xarici dil” fənnində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dilin seçimi zamanı tədris qruplarında təhsil alan tələbələrin mütləq çoxluğu nəzərə alınaraq ümumtəhsil pilləsində təhsil aldıkları “əsas xarici dil” əsas götürülür.
5. Tədris ilinin birinci yarısında qrupda tələbələrin sayının azalması tədris planı ilə müəyyən edilmiş müvafiq fənlərin tədrisində qrupun iki qrupa bölünməsinə məhdudiyət yaratmır.
6. Pilot peşə təhsil müəssisələrində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 11 mart tarixli 86 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Peşə təhsili müəssisələrinin ayrı-ayrı peşə istiqamətləri üzrə tədris qruplarında orta sıxlığın müəyyən edilməsi haqqında” qərarın 3-cü bəndinə uyğun olaraq tədris qruplarında təhsilalanların sayı 16 nəfərdən çox olduqda, laboratoriya və istehsalat təlimi dərslərində qruplar 2 yarımqrupa bölünə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələrinin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
7. Pilot peşə təhsili müəssisələrində və pilot layihələrdə “Peşə təhsili haqqında” qanunun 11.2. maddəsinə müvafiq olaraq işəgötürənlərin istehsalat təcrübəsinə rəhbər təyin etdiyi mütəxəssislərə təhsil müəssisəsi tərəfindən təcrübə saatları üçün nəzərdə tutulmuş haqq ödənilə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələri və pilot layihələrin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
8. Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması həyata keçirən ixtisaslar üzrə tədris Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının

artırılması kursları haqqında Əsasnamə” (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırılmış, Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş müxtəlif kateqoriyalı avtomobil nəqliyyatı vasitələri sürücülərinin hazırlanması üçün mövcud tədris plan və proqramlarına uyğun aparılır.

9. Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücü hazırlayan ixtisaslar üzrə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Kollegiyasının 30 may 2012-ci il tarixli 05/2012-1 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün imtahanların qəbulu və sürücülük vəsiqəsinin verilməsi haqqında təlimat” (mövcud dəyişikliklərlə) və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə” (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücülərin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması proqramı üzrə təlim kursunun tələblərinə uyğun aparılır.
10. Dual və axşam qrupları üçün hazırlanmış tədris planları tətbiq edilən peşə təhsil müəssisələri və qrupların (ixtisasların) siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
11. Kənd təsərrüfatı istiqaməti üzrə olan ixtisasların bəzilərinə seçmə modulu kimi təqdim olunan modullar seçilərkən regionun iqtisadi xüsusiyyəti nəzərə alınır.
12. STEM Mərkəzi yaradılmış peşə təhsil müəssisələrində tədris olunan bütün ixtisaslar üzrə həftədə 2 (iki) saat olmaqla “Stem” fənni əlavə olaraq tədris olunur.